

om avtalsvillkor i konsumentförhållanden;

utfärdad den 15december 1994.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag gäller avtalsvillkor som näringsidkare använder när de erbjuder varor, tjänster eller andra nyttigheter till konsumenter.

Lagen gäller också avtalsvillkor som näringsidkare använder när de förmedlar sådana erbjudanden från en näringsidkare eller någon annan.

2 § I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med hans näringsverksamhet, oavsett om den är offentlig eller privat.

Marknadsrättsliga bestämmelser

3 § Är ett avtalsvillkor som avses i 1 § med hänsyn till pris och övriga omständigheter oskäligt mot konsumenten, får Marknadsdomstolen förbjuda näringsidkaren att i framtiden i liknande fall använda samma eller väsentligen samma villkor, om förbudet är påkallat från allmän synpunkt eller annars ligger i konsumenternas eller konkurrenternas intresse.

Ett förbud kan meddelas även anställda hos näringsidkaren och andra som handlar på dennes vägnar.

En sammanslutning av näringsidkare som använder eller rekommenderar användning av ett oskäligt avtalsvillkor får förbjudas att i framtiden använda eller rekommendera villkoret.

Ett förbud skall förenas med vite, om inte detta av särskilda skäl är obehövligt.

4 § En fråga om förbud tas upp av Marknadsdomstolen efter ansökan av Konsumentombudsmannen. Beslutar Konsumentombudsmannen för ett visst fall att inte göra någon ansökan, får ansökan göras av en sammanslutning av näringsidkare, konsumenter eller löntagare.

5 § Ett beslut i fråga om förbud hindrar inte att samma fråga prövas på nytt, om det motiveras av ändrade förhållanden eller något annat särskilt skäl.

6 § Om det finns särskilda skäl, kan förbud meddelas även för tiden till dess att det finns ett slutligt beslut.

¹ Prop. 1994/95:17, bet. 1994/95:LU5, rskr. 1994/95:76. Jfr rådets direktiv 93/13/EG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EST nr L 95, 21.4.1993, s. 29, (Telex 393L0013).

7 § En fråga om förbud får i fall som inte är av större vikt prövas av Konsumentombudsmannen genom att den som antas ha använt ett oskäligt avtalsvillkor föreläggs förbud till godkännande omedelbart eller inom viss tid (förbuds föreläggande).

Har ett förbuds föreläggande godkänts, gäller det som förbud av Marknadsdomstolen. Godkännande efter den i föreläggandet utsatta tiden gäller dock inte.

Närmare bestämmelser om förbuds föreläggande meddelas av regeringen.

8 § I ärenden enligt denna lag skall näringsidkaren lämna de upplysningar som Konsumentombudsmannen begär. Lämnar inte näringsidkaren begärda upplysningar, får Konsumentombudsmannen förelägga näringsidkaren vid vite att fullgöra sin skyldighet.

Konsumentombudsmannens beslut om vites föreläggande får inte överklagas.

9 § Talan om utdömande av vite förs vid allmän domstol av Konsumentombudsmannen. I fråga om vite som Marknadsdomstolen har förelagt på talan av någon annan får talan om utdömande föras även av denne.

Civilrättsliga bestämmelser

10 § Om innebörden av ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling är oklar, skall vid en tvist mellan en näringsidkare och en konsument villkoret tolkas till konsumentens förmån.

11 § För avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling gäller 36 § första stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rätts handlingar på förmögenhetsrättens område med följande begränsningar.

Omständigheter som inträffat efter det att avtalet ingåtts får inte beaktas till konsumentens nackdel på så sätt att ett avtalsvillkor som annars vore att anse som oskäligt inte kan åsidosättas eller jämkas.

Jämkas ett avtalsvillkor eller lämnas det utan avseende, skall, om villkoret strider mot god sed och medför en betydande obalans till konsumentens nackdel, avtalet gälla utan andra ändringar, om konsumenten begär det och om avtalet kan bestå med i övrigt oförändrat innehåll.

12 § Om inte annat visas, anses ett avtalsvillkor inte ha varit föremål för individuell förhandling.

13 § Ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall tillämpas på avtalet gäller inte i fråga om regler om oskäliga avtalsvillkor, om den lag som gäller med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd mot oskäliga avtalsvillkor.

SFS 1994:1512

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995, då lagen (1971:112) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden upphör att gälla.
2. De nya bestämmelserna tillämpas även på rättshandlingar som har företagits före ikraftträdandet. Vad som föreskrivs i 10 § gäller dock inte beträffande avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.
3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

LAILA FREIVALDS
(Justitiedepartementet)
